

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Egész évre 12 „
 Vidékre: Negyedévre 5 „
 Egész évre 20 „

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Nemzeti főrendiház.

Irta: **Szemere Miklós.**

— május 19.

Faklyát kezembe, hadd világítsa a honszerelem kigyuló lángjánál a király és a nemzet javát!

Nem nézem én a demokratizmust, a liberalizmust, a konzervativizmust, a klerikalizmust, a melyek mind csak formák és eszközök, de tekintem egyedül a királysággal egybeforrott magyar nemzetet.

A mint a szocialistákat összetartja a kézzel fogható materializmus, úgy hozza össze a trón elé a széthuzásra hajlandó nemzet jobbait az ideális emberi érdek és a hazafiság!

Igy parancsolja a magyar nemzet egészséges jobb jövője. Nem frázisról, de intézményről van szó, a mely vibráltassa a magyar emberek kebleit.

Egységes magyar nemzetet kon-

templálok, a melynek főrendiháza felölelje széles bázison az egész nemzetet.

A mai főrendiház nem felel meg ennek — és a modern követelményeknek, alkalmazva a magyar viszonyokra.

Óhajtom, hogy a főrendiház, mintegy ellensúlyozandó a különféle rendbontó politikai és társadalmi faktorokat, a monarchiának és a trónnak fő védbástyája legyen mindenha! Azt akarom, hogy a társadalom felvillanyozva tömörüljön a monarchikus elv körül, hogy a tántogó örök áthidalassanak modern értelemben és hogy az érdekek látható módon azonosokká váljanak.

Óhajtom, hogy a régi Magyarország fundamentumának gránitkövei, a melyek ezt a szép hazát egy ezredéven át fenntartották, a jövőendő Magyarország felépítésénél is felhasználtassanak — a mai kor szellemének megfelelő módon.

Szolgáljanak a monarchikus principium ellenállhatlan összetartó, forrasztó anyagául, a mely szilárdan, törhetetlenül fenntartja a trónt és a nemzetet.

Ezen a sziklán fog megtörni minden vészes hulláma a politikai dagályoknak és viharoknak.

Az atavizmus megvan a természetben, el van ismerve a tudományban, éla nemzeteknél. Csak a magyar közéletben ne akarnánk felhasználni?

Ha konszolidált monarchikus egységes társadalmat és nemzetet akarunk teremteni modern értelemben, törvényt kell hoznunk, a mely egy cikkből áll -

Minden magyar nemes ember tagja a főrendiháznak, ha a cenzusa megvan. A törvény végrehajtásával a kormány bizatik meg.

Ez a paragrafus pénzébe nem kerül sem az adófizetőknek, sem az államnak és mégis morális, dinasz-

A kedves vendégek.

Irta: **Csehov Antal.**

A vasuti töltés mentén, amely egy kis nyaraló telep felé vezet, egy fiatal házaspár sétál. A férfi derékon magához öleli csinos feleségét, aki szerelmesen simul férjéhez. Mindketten nagyon boldognak látszanak.

A szétszaggatott felhők foszlányai mögül a hold szomoruan tekint le rájuk. Bizonyára irigységből és bosszúságból, hogy olyan haszontalan, rideg életet kell élnie.

Mély csönd van körös-körül. Az esti levegő telítve van az akácfa és jászminibokrok édes illatával. Valahol a vasuti töltésen túl egy pitypalatty verése hallatszik . . .

— Milyen szép, milyen kedves! — szól lelkesülten a fiatal asszony. Mintha gyönyörű, édes álmot látnék! Nézd csak milyen barátságosan bólogatnak az erdő lombjai! Milyen hallgatagok ezek a magányos táviró oszlopok! Benépesítik az egész vidéket és arra emlékeztetnek, hogy ott, valahol a messze távolban emberek vannak . . . civilizáció . . . Es milyen kedves az, ha a szellő szárnyaira kapja

a közeledő vonat dübörgését, — a mely úgy hallatszik, mintha távolról lágy altató dal volna!

— Szép . . . szép . . . De milyen forró a kezed! Ez azért van, mert minden olyan hamar fölízgat. Vara . . . De mond csak, mi van ma vacsorára?

— Hideg cibere és csibepecsenye . . . Elég lesz mind a kettőnknek. A teszámodra még szardiniát és szárazhalat is hozattam a városból.

A hold hamiskásan elbujik a felhők mögé. A fiatal házaspár boldogsága szomorú vándorlására emlékezteti, amint a magányos hegyek és erdők fölött egyedül bolyong a csöndes éjszakában . . .

— Jön a vonat! — szól Vara. — Milyen szép!

A távolban a közeledő vonat pirosuló, tüzes szemei tűnnek föl. Az állomási előljáró a pálya udvarra lép. A sineket itt-ott megvilágítják a váltók jelző lámpásai.

— Várjuk meg az állomáson a vonatot s aztán majd hazamegyünk — modja Szasa ásitozva. Milyen jól összeillünk mi Vara!! Az ember nem is hinné!

Pöfékelve áll meg a vonat az állo-

máson. A homályosan megvilágított kocsik ablakaiban álmos arcokat, kalapot, vállakat látni . . .

— Ah! Ah! — hallatszik a kocsiból. Varinka és férje elénkbe jöttek! Ott vannak ni! Varinka . . . Varuska!

A kocsiból két kis leány szokik le. Vara nyakába kapaszkodnak. Mögöttük egy éltesebb testes asszony és egy magas férfi tűnik fel. Utánuk csomogokkal megrakott két gimnázista-fiu lépeget, a kik mögött a nevelőnő, e mögött pedig a nagyanya tűnik föl.

— Itt vagyunk! Itt vagyunk, édes barátom! — kezdi a pofaszakállas férfi a beszédet, miközben Szasával kezét fog. Sokáig várakoztatok reánk, ugy-e? Bizonyára jól összeszidtatok a nagybácsit, hogy még csak el sem látogat hozzátok? Kolja? Kosztya, Nina, Fífa . . . gyerekek jöjjetek, köszönjétek szépen Szasa bácsinak és Vara néninek! Mindnyájan eljöttünk hozzátok egész pereputyostól . . . ugy három vagy négy napra. Remélem hogy nem háborgatunk benneteket. Kérlek, kérlek csak ne zavartassátok magatokat.

Mikor a fiatal pár észreveszi a nagybácsit és családját, a nagy meglepetéstől megdöbben. Mig a nagybácsi beszéddel

MICHELSTÄDTER UTÓDA

Piacz-utca 40. szám alatt, a Hungáriával szemben.

Tavaszi cipő különlegességek nagy raktára.

tikus hatásában mély, megmérhetetlen mélységes. Százerek keblét megdobbantja, felemeli a trón zsámolyához, részesévé teszi a szent koronának, a törvényhozásnak. Természetesen mindez csak in petto, mert hisz a cenzusa alig van meg párnak. De azt mondja mind a száz — és több ezer — mindenki, a ki akarja és odavaló: engem sem költött a golya és ha a szorgalmam — igyekezetem — becsületes munkám útján az Ur Isten kegyelme megengedi, hogy a cenzust megszerezem, úgy magam vagy fiam ott fog ülni a törvényhozásban: mind egyforma és egyenlő mindenkivel. És ismerni kell a magyar embert: ezért még dolgozni, áldozni is érdemesnek fogja tartani.

Felébreszti benne a vagyonszerzés és vagyonkonzerválás ösztönének nemzetileg oly fontos ambícióját.

Ez az egyenlősítés, ez a nivelálás felfelé, ez a felemelés az esetleg szegényeknek és minden törekvő jobbaknak az ország legelsőihez: ebben rejlik a jól alkalmazott monarchikus principium vonzereje, mely mint a mágnes felvillanyoz, az öntudatot felemeli és a már-már fásuló és lefelé hajló maszákat a korona büvkörébe vonja.

— A szociálisták és a horvát lázadások. Egy alkalommal már rámutattunk,

tartja össze, Szasa következőképpen füzi gondolatait: — O és a felesége átengedik a vendégeknek mind a három szobájukat, az összes ágyneműiket. A szárazhalból, a szardiniából, a ciberéből egykettőre nem lesz semmi. A gyerekek le fogják szagatni a kertben a virágokat kiöntik majd a tintát a szobában, lármáznak, ugrándoznak. A néni az egész áldott nap a betegségéről fog beszélni és arról, hogy ő egy született Finitch bárónő.

Es Szasa gyűlöletes pillantással néz feleségére és haragosan sugja neki:

— Te hozzád jöttek, a te vendégeid... hogy az ördög vinné el őket!

— Nem, te hozzád jöttek! — feleli az asszony szintén haragosan. Nem az én rokonaim! A te rokonaid!

Aztán a vendégekhez fordulva, barátságos mosolylyal, szeretetreméltóan mondja:

— Isten hozta önöket!

A felhők mögül ismét kikandikál a hold. Mosolyogva néz le rájuk, bizonyára azon való örömben, hogy nincsenek rokonai.

Szasa elfordul a vendégektől, nehogy meglássák haragos arcát és barátságos örvendező hangon mondja:

— Isten hozta önöket! Isten hozta önöket kedves vendégeink!

hogy a nemzeti gyűlöléssel szemben miképen foszlik szerte a szociálisták nemzetközi testvérisége. Most ismét világos bizonyítékát kapták a magyar (?) szociálisták, hogy más nemzetiségű elvtársaik pipálnak az ő testvériségükre. Ezt a megérdemlett leckét a horvát elvtársaktól kapták.

A horvát lázadásról érkezett hírek egyikéből arról értesültünk, hogy a zágربی Szlobodna Riee című szociálista újság szerkesztőjét és munkatársát huszonöt elvtárral és társnővel együtt letartóztatta a rendőrség, helyiségét pedig hivatalosan lepecsételte.

Vajjon mit keresnek a hazát és nemzetet megtagadó szociálisták olyan mozgalomban, amelyet nemzetinek tüntetnek fel vezetői? Felébredt volna bennük a horvát és elaludt a kozmopolita? Ha igen, az esetben lássák be a magyar (?) szociálisták, hogy az a világboldogító testvériség merő ostobaság és tanuljanak horvát testvéreiktől. Elég szégyen lesz rájuk, hogy ilyen tanítóik vannak.

Avagy talán úgy gondolkoznak a horvátországi szociálisták, hogy a magyar állam elleni zavargások a szocializmus eszméjét szolgálják? Ez esetben a magyarországi szociálisták azon gyanuba keverednek, hogy ők is részesei a horvát lázadásnak, talán ők adták a lázadók az a pénzt, amelynek küldőjét annyira puhatólták a napokban az országgyűlésen? Ellenük vall az a körülmény, hogy állítólag Magyarországból kapnak pénzt a lázadók, már pedig itt senki másnak nem érdeke, hanem egyebeknek veszedelme volna — ha volna — a horvát lázadás. Csak nekik vannak a lázadók között szeretett testvéreik.

Tessék tehát színtvallani!

Szell és a király.

Saját tudósítónktól.

Budapest, május 18.

Az Apponyi-afférből kifolyólag Szell Kálmán lemondását várták s ebből a várakozásból az lett, hogy Szell Kálmán nagyobb győzelmet aratott, mint a milyen az egyházpolitikai harcok közepette az első Wekerle kormány krízisének megoldása volt. Nem annyira maga a tény, melyből az Apponyi-affér magát kinötte, volt komplikált, hanem azzá tette főként az az izzó hangulat, mely az egész képviselőház almoszféráját áthevítette.

Az már köztudomásu, hogy a király Apponyit öt negyed óráig tartó magánkihallgatáson fogadta. Apponyi teljesen meg van elégedve ezzel a megoldással, a volt nemzeti-párt pedig hálás Szell Kálmán iránt, hogy a volt nemzeti-pártot ebből a kínos helyzetből, melybe a dolgok külső látszata juttatta: újból kiszabadította. De a volt nemzeti pártot kívül mindenki elismeri, hogy e esodátétel csakis Szell Kálmán államférfiui tapintatának és művészetének sikerülhetett. Mert a koronával szemben kényesebb feladat még sohasem állott alkotmányos miniszterelnök előtt. A probléma, melyet Szell Kálmánnak megoldania kellett, abból állt, hogy még látszatát

is elkerülje annak, mintha a kormány nem akarná a korona tényét fedezni, vagy mintha a korona a saját tényét lenne kénytelen megkorrigálni. Szell Kálmán ezt a problémát fényesen oldotta meg; demonstrálván azt is, hogy az udvari bálont történt mellőzésnek éle nem volt Szell Kálmán ellen irányozva s hogy a Szell Kálmán pozíciója éppen olyan szilárd és megingathatatlan fölé ma is, mint volt bármikor a multban. Az Apponyi-affér elrendezése a legsúlyosabb próbaköve volt nemesak a jelenlegi szituációnak, hanem a szabadelvűpárt együttmaradásának is.

Arra a kérdésre, hogy miért mellőzte a király az udvari bálont Apponyit — ha tegnap magánkihallgatáson fogadta — gróf Andrássy Gyula, aki az uralkodót, mint embert is nagyon jól ismeri, igen találó és szellemes választ adott. Andrássy úgy magyarázza az udvari bálont történeteket, hogy a királynak nem volt szándéka Apponyit mellőzni, de miután voltak dolgok, amikre nézve hosszabban kellett volna Apponyival beszélnie — sőt talán olyanok is, melyekben a király felfogásai elértek volna az Apponyitól — tehát a király — mint Andrássy kifejezte magát: fázott az Apponyival való diskurzustól és nem tudta reá elhatározni magát. Így történt az Apponyi látszólagos mellőzése, mely mögött nem lappangott sem szándék, sem pedig valami titkos befolyás érvényesülése.

Az Apponyi-afférral kapcsolatban fölmerült több oldalról az a téves hiresztelés, vagy rosszakaratu tévedés, hogy ebben a báró Fejérváry keze működött. Báró Fejérváry is meghallotta ezt s ma a képviselőház folyosóján a következő tréfás kijelentést tette:

— Egyszer azt mondják, nem vagyok alkotmányos miniszter, csak táborsernagy, akinek felülről parancsolnak; máskor meg azt mondják, hogy én mondom meg a királynak azt is, hogy kivel beszéljen és kivel ne beszéljen. Az olyan emberek, akik ilyeneket hisznek, vagy hiresztelnek: vagy nagyon gonoszok vagy pedig nagyon nagy — szamarak. g. b.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, május 18

Az Apponyi affér véget ért. Maga Apponyi nem titkolt örömmel foglalta el az elnöki széket, a hol valóságos bucsujárás keletkezett az üdvözlők sorából. Láng, Plósz, gróf Széchenyi Gyula miniszterek, Berzeviczy Albert, Rakovszky István és mások mentek fel Apponyihoz részint üdvözölni részint tudakozódni. Apponyi jókedvűen adott felvilágosítást a kérdezősködőknek.

A névszerinti szavazás után Gabányi Miklós állott fel szólásra. Komoly akart lenni, de ő nem tehet arról, hogy a mikor a legkomolyabb, akkor mulat legjobban a ház. Beszéde alatt gróf Széchenyi Gyula miniszter az ellenzéki ol-

Mihalovits J. gyógyszerértára a „Kiggyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben

Ajánlja „HARMAT CREME“

arczsépitő és bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdeséget, finomságot hasmvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló eredménnyel használható arc vörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztítálatalságnál, valamint napégette éj szélkifujta arcnál s kéznél. 1 tégely Harmat créme ára 1 kor. Hozzávaló Harmat szappan 1 db. 70 fillér. Aánlja továbbá Harmat arczperát (pouder), mely készítmény az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rontja ez arczbőrt. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedi bármely más hasonló készítménnyel. Jól tapad s igen jól fed. Kapható fehér, rézsa és créme színben. Próbkozozka Harmat pouder ára 50 fill. Nagyobb dobboz 1 korona és 2 korona.

dalra ment, a hol Hollóval és több ellenzéki emberrel hosszasan beszélgetett. A csoporthoz csatlakozott később Széll miniszterelnök is. Ez a vitatkozás, amely a katonai javaslatok és nemzeti vívmányok körül folyt, folytatódott a szünet alatt is.

A folyosókon mindenfelé boldogság hönlt. Az Apponyi tegnapi fogadtatás, amely legalább is egy óra hosszát tartott, nagy és mély hatást tett és a kényes ügy elintézésének nemcsak a volt nemzeti párt örült.

Egy szomorú hírt is terjesztettek a folyosón: Semsey László, egyik legrokonszenvesebb szabadelpárti képviselő végső perceiről regéltek. A derék fiatal, életerős honatya iránt általános a részvét.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, Láng Lajos, Plósz Sándor, gróf Széchenyi Gyula.

Elnök fél 11 órakor megnyitotta az ülést és bemutatta az irományokat.

Ezután a ház névszerinti szavazásban 128 szóval 26 szavazat ellenében elvetette Nessi Pál amaz indítványát, hogy az államtisztviselők fizetéséről szóló javaslatot soron kívül tárgyalják.

A kvótajavaslat.

Gabányi Miklós: Most nagyon komoly lesz. (Derűtség.) Igenis, komoly lesz, mert nagyon haragszik azért, hogy a katonai javaslatokat még mindig nem vonták vissza. A kvótáról beszél azonban és csodálja, hogy az exlexes automata miniszterelnök azt hiszi, hogy a Dunaünnepélylyel megmenti a katonai javaslatokat. A Dunaünnepély azonban nem határoz semmit.

Elnök: Ez már mégsem tartozik a kvótához.

Gabányi: Be fogja bizonyítani, hogy már azért sem lehet megszavazni a kvótát. A szabadelpártinak 18 frakciója van. Az egyikbe tartoznak az Apponyi pártiak, ez a legnagyobb, aztán a Bánfi párt, aztán a Géza párt, ebbe tartozik Fejérváry Géza, Kubinyi Géza, Ballagi Géza, Papp Géza, (Derűtség) de ide tartoznak a Münnich Aurélok és Bolgár Ferencek is. (Derűtség.) Van még tétlen frakció is. (Derűtség.)

Solymossy báró: Micsoda frakció?

Gabányi: Tétlenek, a kik semmit sem csinálnak. Különben ő csak komolyan beszél most, mert a mulatozásra nincs ideje, mivel hogy csak háromnegyed kettőig akar beszélni. (Derűtség.)

Elmondja, hogy egy Vass grófnak nem akartak az örmények kölcsönt adni, erre a gróf ebédre hívta őket, de az ebédet levest, húst, feketekávé, téztát egy táliban találtak fel. Az örmények zúgólódtak is, hogy mi ez már, hiszen egyenként jók lehetnek az ételek, de együtt élvezhetlen az egész. A gróf azt mondta ilyenek az örmények is.

A szóló pedig azt mondja, hogy a szabadelpártiak egyenként derék, jóindulatu, humánus emberek, de együtt élvezhetlenek. (Derűtség.) Egyébként szünetet kér, mert melege van. (Derűtség.)

Felkiáltások jobbról: Még ráér!

Gabányi: Nem vagyok olyan, mint a miniszterelnök, a ki négy óra hosszát

beszélt és még lélekzeni sem engedte a házat és hogy gondolkozhassunk a beszéde felett, En tehát szünetet kérek.

Buzáth Ferencz: Hogy gondolkozhassunk a Gabányi beszéde felett. (Derűtség.)

Elnök felfüggeszti az ülést.

Gabányi Miklós folytatja beszédét. A kvótát már a kivándorlás miatt sem lehet megszavazni. A nép egyre vándorol ki Amerikába. Felolvassa egy kivándorló levelét, a melyben a honvágy miatt panaszkodnak, pedig naponként kétszer esznek pecsenyét. (Derűtség.) Az a tanulság ebből, hogy itthon málenyeret is ennének a kivándorlók, csak munkájuk volna, de hát a kvóta miatt nem tudnak megélni. A kétfejű sas már felakarja falni a turulmadarat. (Derűtség.) Az ország nyomorban van, naponként végrehajtások vannak, a kvótát szedik (Derűtség), így Magyarország elpusztul.

Nessi Pál: (Igaz! Ugy van! Ugy van!)

Gabányi: Azért szaporodnak a szocialisták is. A gyomai kerületben már majd mindenki szocialista. Gabányi ülés végéig beszélt.

Polgármesterek nagygyűlése.

május 18.

Tegnap délelőtt vette kezdetét Debrecen város közgyűlési nagytermében a városunkban időző vidéki polgármestereknek országos nagygyűlése.

A nagygyűlésen Zechmeiszter Károly győri polgármester elnökölt. Megnyitván pontban 9 órakor a gyűlést, üdvözli e jelenlevőket s hangsúlyozza a nagygyűlés napirendjének messze kiható nagyfonságát.

Kovács József polgármester szólal fel ezután s szíves szavakban üdvözli a polgármestereket, mint Debrecen város vendégeit s munkálkodásukra áldást kér.

Alelnökválasztás.

Ezután Komlóssy Artur volt városi főjegyző, a kongresszus volt alelnöke lemondásával megüresedett alelnöki állásának betöltéséről intézkedtet a nagygyűlés.

Bernády György marosvásárhelyi polgármester indítványozza, hogy Komlóssy Arturnak eddigi érdeműs működéséért szavazzanak köszönetet s ugyan- csak ajánlja hogy a megüresedett alelnöki széket Kovács József jelenlegi debreceni polgármesterrel töltsék be.

Küldöttség a miniszternél.

Zechmeiszter Károly elnök jelentette ezután, hogy azt a javaslatot, a melyet a városok vagyoni viszonyainak rendezése ügyében a tavalyi polgármesteri értekezlet hozott, a megállapodás értelmében ez év március hónapjának 17. napján küldöttségileg jutatták Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter kezeihez.

Törvény a városokról.

Tóth Pál dr. szegedi h. polgármester terjesztette ezután elő azt a nagyérdékű tanulmányát, a melyet mint feliratot óhajtanak a polgármesterek a belügyminiszternek feiküldeni.

Ez a felirat kifejti, hogy mit követelnek a kormányhatóságtól a városok,

melyek azok a jogok, a melyeknek érvényt akarnak szerezni s mik a városok létfenntartásának egyedüli eszközei.

Elsősorban is a legteljesebb önkormányzatot követeli a felirat állami felügyelet alatt.

Követeli a felirat, hogy a város maga alkossa szabályrendeleteit, melyeknek keretén belül az állami jóváhagyás és megsemmisítési jog a legszűkebb határok közé szoríttassék.

Követeli a felirat, hogy az állami közigazgatásnak a városra háramlott terhei anyagilag megtéríttessenek.

A felirat kifejti, hogy a mai parlamenti rendszer mellett lehetetlen, hogy a közgyűlés arra való elemekből alakulhasson, szükségesnek tartja tehát a városi törvényhatósági bizottsági tagok számának leszállítását.

A polgármesterek teendőt jelentékenyen kisebbitené s a polgármester választást a királynak kellene megerősíteni, a felirat szerint. E mellett szükségesnek tartja az alpolgármesteri állások szervezését a városi ügyek egységes vezetése érdekében.

Kívánja a felirat a szolgálati pragmatikát és a tisztviselők fegyelmi törvényét, a fegyelmi ügyekben a szóbeliséget és legfelső fokban a közigazgatási bírósághoz utalást.

A tisztviselők választásánál javasolja a kijelölő választmány megsemmisítését. A tanácsosoknak jogi, vagy államtudományi képzettséget kíván megállapítani. Kívánja, hogy a városi tisztviselők javadalmazása arányosan az állami tisztviselőkéhoz hasonló legyen. A háztartási egyensúly helyreállítására a fogyasztási adók jövedelmének biztosítását követeli. A belügyminiszter a határozatokat nem módosíthatja, csak megsemmisítheti.

A községi kölcsönkötvények kibocsátásával, valamint adó és illetékmentességével foglalkozik, végül a felírás.

Vita a felirat felett.

Ezután vita indult meg a felett, hogy a feliratot most tárgyalás alá vegyék-e s ha igen, a feliratot a debreceni nagygyűlésből küldjék-e fel, vagy pedig külön-külön küldje fel azt valamennyi városi törvényhatóság?

Bernády György, Brolly Tivadar, Gemle József, Institoris Kálmán, Mesko László, Abrahám László, Simonffy Imre és Heince Hugó vettek részt a vitában, mely után kimondták, hogy a feliratot pontonként letárgyalják s majd azután döntenek abban a kérdésben, hogy innen a nagygyűlésből küldjék-e fel a miniszternek, vagy pedig a törvényhatóságok útján külön-külön.

Községi szervezet.

Ezután pontról-pontra tárgyalni kezdték a felirat egyes részeit.

Az első pontnál, hogy a városok községi szervezete saját autonóm jogkörében állapíttassék meg.

Heince Hugó (S. Bánya.) úgy találja, hogy a városok szervezetét állami törvények állapítják meg.

Brolly Tivadar pozsonyi polgármester: Ez alatt ő háztartási szervezetet ért, a mely szervezetet saját érdekei gazdasági politikája szerint állapít meg minden város.

Nendvich Andor h. pécsi polgármester szintén úgy gondolja, hogy ha

Női és gyermek felöltőkben, nap és esernyőkben, selyem, gyapju és mos

blouzokban, övök és nyakdiszekben, kosztümök és zsuponok, nagy

választékban beszerezhetők

DARVAS TESTVÉREK-nél

női- és gyermek felöltő áruházában
Fötér, a Hungária kávéház mellett

Tavaszi újdonságok!

szolid árak mellett.

a feliratban belevegyék, hogy a községi szervezetet az állami törvény keretén belül óhajtják saját autonomiájuk jogkörében megállapítani; akkor maradhat a felirat része a javasolt szövegezésben.

Önkormányzat.

Ami azt a részét illeti a feliratnak, hogy az önkormányzati jog a legszélesebb mederben kiterjesztessék, mindannyian egyhangulag megegyeztek abban, hogy ezt követelni a városoknak legfőbb teendőjük. Erre nézve a felirat szövegét egész terjedelmében elfogadták.

Az állami teendők anyagi megtérítése.

Ezután a felirat egyik legfontosabb részét tárgyalták, mely ki akarja mondani, hogy az állam a városok által végzetett városi teendőkért anyagi kárpótlást nyújtson, esetleg, vagy legcélszerűbben valamely állami jövedelem elengedése által.

Ennél a kérdésnél felszólalt:

Thaly Kálmán is, aki ezt a követelést nagyon jogosnak tartja. Az állam módot találhat arra, — valamely állami jövedelem átengedésével.

A nagygyűlés ilyen értelemben határozott.

Városok gyakorló szervezete.

Ezután áttértek a törvényhatóságok gyakorló szervezetére. A felirat 5 hatóságot állapít meg, és pedig:

1. A városi lakosság képvisellete
2. Közigazgatási bizottság.
3. Városi tanács.
4. A polgármester.
5. A rendőrfőkapitány.

A nagygyűlés elhatározta, hogy a városok ügyeit a városi lakosság képvisellete vezeti a mellé rendelt szakhatóságok útján, a hatóságok szervezetét azonban nem állapítja meg.

A bizottsági tagok számának leosztása.

A felirat ezután szól a városatyák számának leosztásáról.

Brolly Tivadar: most 250 ember után 1 képviselő jut, a törvényhatósági bizottságba, szerinte elegendő lenne, ha minden 1000 polgárt 1 ember képviselne a városi törvényhatósági bizottságban.

Thaly Kálmán felvilágosítást kér, hogy a felhozott számadásba virilisek és választottak is bele vannak-e számítva.

Zechmeiszter Károly: Igen 250 ember után van számítva 1 képviselő, eltekintve attól, hogy virilista e, vagy választott.

A magyar nyelv.

Bernády György polgármester ennél a pontnál kimondaná, hogy a törvényhatósági bizottság tárgyalási és jegyzőkönyvi nyelve kizárólag magyar legyen.

Zechmeiszter Károly azonban nem tartja tanácsosnak, hogy a nyelvi kérdések felett tárgyalásokba bocsájtkozzanak. A nagygyűlés ilyen értelemben határoz.

Ezért csak a városatyák számának leosztásáról tanácskoztak.

Weifert Károly verseci polgármester szerint 500 ember után 1 képviselőt kellene kijelölni.

A nagygyűlés kimondja, hogy a képviselők számának leosztását kívánatosnak tartja, de számadatilag most nem állapítja meg a képviselők számárányát.

Városatyák kizárása.

A felirat következő pontjában azt óhajtja, hogy azokat a városatyákat, akik nem járnak pontosan a közgyűlésekre bizonyos számú elmaradás után joga le-

gyen a képviselőtestületnek kebeléből kizárni s helyettük újakat választani, vagy a virilisek közül besorozni.

Legtöbb adót fizetők.

A felirat a virilista intézményt fenttartandónak tartja.

Brolly Tivadar a megyékben van létjogultsága a virilista rendszernek, de a városi törvényhatóságokban nincs. — Olyan elemek kerülnek ezen az uton be a törvényhatósági bizottságba, akik nem válnak hasznára a tanácskozásnak. Kívánja, hogy a választás ne kerületenként hanem a választó polgárok összessége által történjen.

Thaly Kálmán: A virilisek csak ke-rekkötői sok helyen a haladásnak, úgy nemzetiségi vidékeken meg a magyarosodásnak is, de nagyobb magyar városokban már másként áll a dolog. A tárgyalásoknál ezt szemelőtt tartandónak ajánlja.

Weifert Károly verseci polgármester a virilis intézmény mellett szól fel.

Kada Elek: Egy város fejlődésénél az a fő, hogy a közigazgatási politika céltudatos legyen. A virilisták pedig a céltudatos politikát elősegítik, miután számos cikluson keresztül bentmaradnak a törvényhatósági bizottságokban s a városok ügyeit alaposan ismerik. Ő talán elfogadná a virilisek eltörlését, de csak úgy, ha bizonyos társadalmi osztályok képviselheti joga bármely módon biztosíthatnák.

Ezután **Zechmeiszter Károly** polgármester felfüggesztette az ülést egy órára, mely alatt **Puky Gyula** főispánnál tisztelegtek a vendégek. Erről a tisztelegésről lapunk más helyén számolunk be.

Szünet után.

12 óra után folytatták a tanácskozásokat. A nagygyűlést az új alelnök **Kovács József** polgármester nyitotta meg.

Nendvich Andor javasolja, hogy a virilisták is választás útján kerüljenek be a bizottságba.

Bernády György ezután is fenttartandónak véli a virilista intézményt és pedig jelenlegi állapotában. Ő is nem kerületenként, hanem egyetemlegesen kívánja a községi választásokat.

Ábrahám László szintén a virilista intézmény fentartása mellett foglal álláspontot.

Vásárhelyi Domokos komáromi főügyész azt kívánja, hogy a virilis intézmény tartassék fenn, de a virilisták csak magyar nyelvet tudó polgárok lehessenek.

Weifert Károly verseci polgármester: Ha az elébb eltekintettünk a nyelvi kérdésektől, akkor most se bocsájtkozunk e felett tárgyalásokba.

Brolly Tivadar pozsonyi polgármester azt kívánja, hogy aki a jogi és államtudományi vizsgát letette, annak a polgárnak az adója kétszeresen számítassék.

Ezzel a pótlással a nagygyűlés elhatározza, hogy a virilis rendszert fenttartani kívánja.

Időközi választások.

Ezután elfogadta a nagygyűlés a felirat azon javaslatát, hogy a törvényhatósági bizottságban időközben megüresedett állásokat ne töltsék be időközi választásokkal, hanem csak az általános választásnál és épen ezért válasszanak pótagokat, akiket üresedés esetén behívhatnak a képviselő testületbe.

A közgyűlés összehívása.

Ezután kimondja a nagygyűlés, hogy rendkívüli közgyűlést a képviselőtestület

bizonyos számú tagja bármikor hívhatat össze, a tárgysorozat megjelölésével.

A nagygyűlés kimondta, hogy ehez 20 városatya óhajtása szükséges s 20 városatya aláírására a rendkívüli közgyűlés összehívandó lenne.

A polgármester hatásköre.

A javaslat szerint a polgármesterek hatásköréből a tanács hatáskörébe lennének áthelyezendőek a vízügyek, utügyek, anyakönyvi kiigazítás, közegészségügyi ügyek, állategészségügyek s általában minden jogvitás közigazgatási ügy. A polgármester fegyelmi hatásköre is kiterjesztendő lenne.

Ennek a tárgyalásába nem ment bele a nagygyűlés, miután ezt kihagyandónak tartják a javaslatból a jelenlevők.

A kijelölő választmány megszűntetése.

Dr. Tóth Pál a javaslat tervezője kéri, hogy ezzel a javaslattal együttesen tárgyalják a polgármesternek királyi megerősítésének kérdését.

Brolly Tivadar: A kijelölő választmány megszüntetését nem javasolja a tisztviselők választásánál s azt jelenlegi szervezetben fenttartandónak tartja, de kívánja, hogy annak tagja legyen a polgármester is.

Kovács József ezt szintén kívánatosnak tartja, mert a köztudat szerint, — legalább ha nincs is így, de így hiszik a főispán által kinevezettekkel a főispánok akaratát érvényesítik s a másik 3, a közgyűlés által választott taggal szemben mindenkor a főispán szavazata döntő. Szóval 4 szavazat lesz 3 ellen.

Institoris Kálmán: Aradon a polgármester mindég meg van hiva a kijelölő választmányba. De ha ez nincs másutt meg, akkor beleveendő a feliratba, hogy a kijelölő bizottságba véleményezés végett mindenkor meghívandó. Szavazati joga azonban nem lesz.

A polgármesterek királyi megerősítésének javaslatát a nagygyűlés elvetette.

Tisztviselők stb. választása.

A javaslat szerint a szorosán vett tisztviselőket a közgyűlésnek kell választani, a segéd- és kezelőszemélyzetet azonban a tanács választja.

Institoris Kálmán pártolja a javaslat erre vonatkozó részét.

Simonffy Imre: Akkor 5 azzal toldaná meg, hogy a polgármesteri titkárt a polgármester nevezze ki s ne a közgyűlés válassza.

Kada Elek egyes tisztviselők kinevezésénél, így a levéltárosi állás betöltésénél is a főispáni kinevezést nem diszkreditálná. Utóvégre a főispánnak úgy is javaslatot tesznek az erre hivatott vezetőférfiak.

Zechmeiszter Károly és **Heince Hugó** nem tennének kivételt egy állásnál sem.

Az előterjesztett javaslat erre vonatkozó részét egész terjedelmében elfogadják.

Az alpolgármesteri állás szervezését egyelőre nem kívánja a nagygyűlés.

Elfogadta a nagygyűlés, hogy tanácsnokok a jövőben csak azok legyenek, akik jogi vagy államtudományi vizsgát tettek, gazdasági tanácsos pedig, aki gazdasági szakvizsgát tett.

A tisztviselők először hat évre, de másodízben már életfogytiglan választandók.

Weifert Károly a gazdasági tanácsostól nem kívánna gazdasági vizsgát, **Zechmeiszter Károly** szintén ilyen értelemben szólal fel.

Kada Elek: Hiszen ez nem minden városon kötelező.

Roncsik Lajos Feltétlenül megkívánja a gazdasági tanácsnoktól a jogi képzettséget, elég ha van mellette egy gazdasági vizsgát végzett előadó.

A nagygyűlés a tanácsnoktól, fogalmazóktól is megkívánja a jog- vagy államtudományi vizsgát s ezt határozatilag kimondja.

Egyéb ügyek.

A javaslat ezután kimondta, hogy a városi tisztviselőknek állami, vagy állami tisztviselőknek városi szolgálatba lépése szabályoztassék.

Heince Hugó a városok és az állam közötti érintkezésből kifolyólag felemlíti, hogy a főispáni intézménynek vajmi csekély értéke van s ilyen véleményre helyezkedik a nagygyűlés is.

Ezután kimondja a nagygyűlés, hogy a sérelmes miniszteri rendeletek ellen a törvényhatóságok panaszszal fordulhassanak a közigazgatási bírósághoz.

Üdvözlések.

Zechmeiszter Károly felolvassa ezután **Bakonyi Samu** dr. országos képviselő üdvözlő táviratát.

Az üdvözlést köszönettel vette tudomásul a nagygyűlés.

Zechmeiszter Károly elnök bejelentette, hogy a délelőtti folyamán a polgármesterek küldöttsége tisztelgett **Puky Gyula** főispánnál, aki nagyon szívesen fogadta a vendégeket. (Eljenzés.)

A drezdai kiállítás.

Elnök közbevetőleg megemlítette, hogy a drezdai városi kiállításra minden magyar törvényhatóság meg van hívva. Nem volna-e célszerű a városoknak együttesen megjelenni a kiállításon.

A nagygyűlés nem kívánja, hogy hivatalosan részt vegyenek a városok a drezdai kiállításon.

A felirat érvényesítése.

Ezután elhatározták, hogy a mostani módosított felirati javaslatot a jegyzőkönyvekkel együtt kinyomtatják s megküldik a törvényhatóságoknak, a melyek azután nagygyűlésre jönnek össze s ez már nem a polgármesterek, hanem a városok nagygyűlése lenne s ezen újból megvitatják a feliratot, melyet a városok külön-külön felirat alakjában nyújtanának be a miniszterhez.

A jövő évi nagygyűlés.

Zechmeiszter Károly elnök bejelenti, hogy a jövő évi nagygyűlésre a polgármestereket Nagyvárad hívta meg vendégeikül.

Bordé Ferenc tanácsos nagyváradi polgármester kéri a nagygyűlést, hogy a meghívást fogadják szívesen.

A nagygyűlés örömmel tesz eleget a szíves meghívásnak, így tehát a jövő évi nagygyűlés Nagyváradon lesz.

Választások.

Zechmeiszter Károly ezután bejelenti, hogy az elnökségről lemond és legjobb akarata mellett sem fogadhatja el.

Többek kérésére azonban az elnökséget még egy évre elfogadja.

Alelnököknek **Rimler Károly** nagyváradi és **Kovács József** polgármestert választják meg.

Végül **Zechmeiszter Károly** köszö-

netet mondott Debrecen város közönségének a szíves fogadtatásért, a melyre **Kovács József** polgármester válaszolt rövid szavakban.

*

A nagygyűlésen jelen voltak:

Zechmeiszter Károly polgármester (Győr), — **Hanke Imre** polgármester (Zombor), **Mattonovics Adolf** polgármester (Pancsova), dr. **Töpler Kálmán** polgármester (Sopron), **Szily Zoltán** főügyész (Győr), **Vásárhelyi Domokos t. főügyész** (Komárom), **Heince Hugó** orsz. képviselő (Selmec- és Béla-Bánya képviselőletében), **Kada Elek** polgármester, **Sándor István** főjegyző (Kecskemét), **Nendtvich Andor h.** polgármester (Pécs), **Bordé Ferenc h.** polgármester (N.-Várad), **Eszterházy László** főjegyző (Kolozsvar), dr. **Bernády György** polgármester (M.-Vásárhely), — **Weiferth Károly** polgármester (Versec), **Tankóczy Gyula** rendőrfőkapitány (Szatmár), **Geml József h.** polgármester (Temesvár), dr. **Hegedüs Aladár** polgármester (Baja), **Papp Géza** polgármester (Szatmár), **Brolly Tivadar** polgármester (Pozsony), **Institoris Kálmán** polgármester (Arad).

Ott voltak továbbá **Kovács József** polgármester s a tanács összes tagjai, **Thaly Kálmán** országos képviselő, **Bockó Sámuel** főkapitány stb.

*

Délután 4 órakor a város vendégei a kisvasuton kimentek a nagyerdőbe s ott a Dobos-viadóban volt ebéd, melyen **Puky Gyula** főispán és **Dobiecki Sándor Thaly Kálmán** képviselők is részt vettek. Ma a Hortobágyra rándulnak ki a város vendégei és este és holnap reggel elutaznak.

EGYHAZ és ISKOLA.

Egyházkerületi közgyűlés.

május 19.

Nagy érdeklődés mellett folyt le a tiszántúli ev. ref. egyházkerület tavaszi közgyűlésének első napja. A közgyűlési tagok majdnem teljes számban megjelentek, s a számhoz méltó volt az érdeklődés is, amellyel a szónyegen forgó tárgyakat kísérték. Volt olyan tárgy, melyhez tizenkettőnél több szónok szólott hozzá, igen érdekes és tartalmas vitát fejte ki.

A közgyűlést **Kiss Áron** püspök nyitotta meg szép beszéddel nyilatkozva több fontos egyházi kérdés dolgában s kiemelve különösen az 1848. 20. t. c. fontosságát.

Ezután tudomásul vették az egyházmegyei tisztújításoknál, **Sulyok István**nak bihari esperessé és **Géresi Kálmán**nak világi tanácsbíróvá történt választásáról szóló jelentéseket, mely után **Géressi Kálmán** beszéd kíséretében azonnal le is tette az esküt.

A szavazatok megszámlálására bizottságot alakított ezután, a közgyűlés **Görömbey Péter** esperes elnöke alatt, majd tudomásul vették a lelkészi pótvizsgákról, a tanítóképeségi vizsgálatokról, az 1902. évi egyházkerületi számadásról, a tőkesegegy bizottság eljárásáról, a kuncsorbai és gelsei filiálék anyásításáról szóló jelentéseket.

A közgyűlés egyik legfontosabb tárgya következett ezután, az egyházi törvénytervezet tárgyalása a vonatkozó bi-

zottsági javaslatok alapján. Ez az egy pont foglalta a gyűlés egész hátralevő részét.

A tárgyalás megkezdése előtt **György Endre** indítványozza, tekintettel arra, hogy a kérdés még eléggé megvilágítva nincs: a tervezet tárgyalását halasszák el. Rövid vita után az indítványt nem fogadták el, hanem megkezdték a tervezet tárgyalását a kiküldött bizottság javaslatai alapján. A tárgyalás alá a törvénytervezet egyházalkotmányi része került, előadó **Zsigmond Sándor**. Elfogadták hogy az egyház címe az evangélikus elhagyásával magyar református keresztény egyház legyen és hogy alapelvül a zsinat presbiteri rendszer teljes keresztülvitele szolgáljon. — Nagyobb vitát a tervezet 8-ik pontja okozott, melyben az erdélyi egyházkerület különleges szervezetének fentartása mellett és az ellen foglaltak állást tartalmas beszédekkel. A bizottság a jelenlegi állapot fentartását javasolja, amihez gr. **Tisza István** is hozzájárul, nehogy a külső egység kedvéért a belső érzelmi egység megbomoljon. Dr. **Baltazár** egyáltalában nem tartja indokoltnak az erdélyi kerület különleges jogállását és privilegiumait, és indítványozza, hogy köteleztessék az erdélyi egyházkerület, hogy szervezetét a többi egyházkerületekkel egyezővé alakítsa át 10 év leforgása alatt. Erre megindult a vita, melyben részt vettek a már említettek kivül dr. **Bartha Béla**, **Erős Lajos**, **Kiss Albert**, **Papp Imre**, **Padrah Ferenc**, **Domby Lajos**, **Görömbey Péter**, **Garzó Gyula**, **Uray Imre**, **Mártha Ferenc** és többen, míg végre szavazás után **Kiss Albert** indítványát fogadták el, mely szerint a szövegből törölték azon részt: hogy az erdélyi egyház alkotmányát jövőben is a képviselői rendszer elveivel összhangzóan tovább fejlessze.

Ezután az egyházközség, az egyházközségek határa, egymáshoz való viszonya, az egyházközség hatásköre, a választó vagy közgyűlés hatásköre és tagjai, a presbiterium hatásköre és tagjai, a presbiteri gyűlés, az egyháztalálkozó és egyházi tisztviselőkre vonatkozó törvénytervezetet tárgyalták le nagy figyelemmel, mely után a közgyűlés első napja egy óra után véget ért.

A közgyűlés után **Kiss Áron** püspök vendégszerető házában 40 terített ebéd volt, melyen egyházi és világi előkelőségek vettek részt.

Délután 4 órakor az egyházkerületi értekezleti nagy választmány tartott ülést.

Az egyházkerületi közgyűlést ma délelőtti 9 órakor folytatják.

* Rákóczi-ünnep a Dóczi-intézetben.

Szép ünnepet rendezett a Dóczi-intézet **Rákóczi Ferenc** emlékezetére. — **Dóczi Gedeon** igazgató megnyitó beszéde után az intézeti vegyes kar kurucdalokat énekelt, **Koós Ottilia** tanítónő emlékbeszédet olvasott fel, majd **Tóth Árpád** zenetudár magyar ábrándot játszott. Ezután **Grünvald Alice** szavalta el **Mariselli cigányok**-at feltűnést keltett readkivüli hatással, végül **Füredi Samu** gordonjátéka s az énekkar **Rákóczi-indulója** zárta be a sikeres ünnepet, melyben nagy közönség gyönyörködött.

Az Otthon kávéház

áll rendelkezésre. Kávéházamban, mely a polgárság kedvenc szórakozási helye, mint eddig ugy ezután is nagy gondot fordítok a pontos kiszolgálásra.

m. t. vendégeit ertesitem, hogy a kávéházat máától kezdve renováltatom és fővárosi mintára fényesen rendezem be. Az átalakítás tartama alatt mélyen tisztelt vendégeim részére az udvarkert és terraszes csinosan rendezve Tisztelettel **ROSENBERG SIMON** kávé.

H I R E K.

N a p l ó.

Sparnaceum nyitva minden vasárnap ünnepnapon d. e 9—12-ig.

Május 21—22, Országos ifjúsági tornaverseny.

Május 22, A város Rákóczi-ünnepé,

Junius 4. Keresk, és iparkamara közgyűlése.

Junius 6. A közigazgatási tanfolyam hallgatók nyári táncmulatsága a nagyerdei vígadóban.

A polgármesterek a főispánnál.

május 19.

Tegnap délelőtt a városunkban idős polgármesterek Zechmeiszter Károly győri polgármester vezetése alatt tisztelegtek Puky Gyula főispánnál, aki a városházán levő szobájában fogadta a tisztelgőket.

Zechmeiszter Károly eladta üdvözlő beszédjében, hogy mikor olyan szíves vendégszeretettel fogadja őket Debrecen közönsége, nem állhatják meg, hogy tiszteletüknek ne adjanak kifejezést a város legfőbb hivatalnokai előtt s ne üdvözlőjük őszinte szeretettel. Puky Gyula neve, mint kiváló jogtudós ismeretes már régen az országban még abból az időből, mikor az ország egyik legnagyobb kir. ítélőtáblájának élén állott s most azt kívánják, hogy a milyen elévülhetlen érdemeket, babárokat aratott mint jogász, olyan fényes legyen pályafutása a főispáni székben.

Puky Gyula főispán remek beszédben válaszolt az üdvözlőre. Beszéde igazán feltűnést keltett az előkelő vendégek körében s arról a rokonszenvről, melyet szavaival keltett, sok szó esett még a nap folyamán, így a délutáni lakomán is.

Beszédében kifejtette, hogy nagyon is tudatában van annak, milyen nagyfontosságú munka elvégzése hozta a polgármestereket Debrecenbe a közös tanácskozássra. Különösen időszerűnek és méltányosnak tartja a városok jövőjét igen közelről érdeklő két kérdés megoldását. Az egyik a városi törvények alkotása, miután eddig voltaképpen csak a községi törvények meglehetősen szűk keretében mozoghattak a városok. A másik az a törekvés, hogy az állam, mely állami teendőket is ruház a városi tisztviselőkre, térítse meg a városok ilyen imen tett kiadásait, vagy legalább is megfelelő kárpótlást nyújtson a városoknak. Ő is nagyon méltányosnak tartja ezt a kérelmet. De sok más fontos törekvések megvalósítását célozza még az a nagygyűlés, amelynek határozatai nagy befolyással lesznek a vidéki városok fejlődésére. Mikor köszönetet mond a szíves figyelemért, melylyel róla megemlékeztek, áldást kér a polgármesterek munkájára.

Ezután Kovács József polgármester bemutatta a főispánnak a vendégeket, a kikkel szívesen beszélgetett el.

* **A kamara közgyűlése.** A kereskedelmi és iparkamara május 28-ra hirdett közgyűlést elhalasztották. A közgyűlés, mint értesülünk, *junius 21-én* lesz.

* **A nőipariskola kézimunka kiállítása** Tegnap nyílt meg a debreceni nőipariskola kézimunka kiállítása az intézet Egyház-téri helyiségében. Az igazán csinos és izléses tárgyaknak különös érdeket kölcsönöz az, hogy a nőipariskola 26-án tartandó majálisán ugyancsak a kézimunkák fognak mint tombolatárgyak szerepelni. A kiállítást máris számosan tekintették meg.

* **Bárdos Ödön temetése.** A szerencsétlen véget ért fiatal joghallgatót tegnap délelőtt 10 órakor temették el a közközház halottas házából nagy részvét mellett. A temetésre megérkeztek a mélyen sujtott szülők, a fiatalember testvérei és rokonai, azonkívül tanulótársai és nagyszámú közönség kísérték el utolsó útjára a jobb sorsra érdemes joghallgatót. A róm. kath. temetőben helyezték örök nyugalomra.

* **Áthelyezés a csendőrségnél.** A csendőrkerületi parancsnokság Vargha László csendőrtiszt helyettesét Debrecenből Nagy Szalontára helyezte át.

* **Katonák és polgárok céllövészete.** Rendkívül érdekes és nagyfontosságú intézkedést tett a hadügyminiszter. — Be akarja hozni azt az újítást, hogy a katonai lövöldekben — *polgáremberek is gyakorolhassák magukat a céllövészeten.* Ezzel vonatkozólag tudósítunk a következőket jelenti:

Emlékezetes Szemere Miklósnak egyik országgyűlési beszéde, melyben azt fejtegette, hogy nevelni kell a hadsereget és jó céllövővé kell kiképezni a nemzet minden fiát, különben elvész az ország.

A beszéd meglehetősen nagy hatást keltett. Hogy pedig annak gyakorlati része sem maradt figyelmen kívül, bizonyítja az a hadügyminiszteri irás, amely a napokban érkezett a debreceni 39. gyalogezredhez.

A hadügyminiszter lenyomata ugyan is német fordításban Szemere beszédét és azt azzal küldte meg, hogy nyilatkozzanak az ezredek, nem lehetne-e a katonai lövöldéket úgy berendezni, hogy azokban *polgáremberek is gyakorolhassák magukat a céllövészeten.*

* **Új részvénytársaság.** A Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben szakszervezetből álló társaság gyűlésezett az esteli órákban.

Az értekezlet elhatározta, hogy megszerzi a Geréby-féle ecetgyárat, melynek Debrecenbe hozatala egyik főcélja lenne, azon kívül bizottságot küldött ki annak tanulmányozására, mily sorrendben, minő vállalatokkal bővítsék ki működésének határait.

A társaság 200,000 korona alaptőkével fog megalakulni és rövidesen kibocsátja aláírási felhívását. Annak demonstrálására, mily szakértő kereskedők alapítják a vállalatot, — úgy nagyjából felsoroljuk a jelenvoltakat: Csanak J., Kontsek Géza, Tóth Kálmán, Félégyházi

János, Hochfelder Jakab, Lovászi János, Geréby Pál, Serli Ede és Gusztáv, dr. Lőfkovics Márton és Artur, Debreczeni Jenő, Kovács Mihály, Bárdos Géza Hauer Bertalan, Kaszanyitzky Andor stb.

Az új r.-társ Szávay Gyulát, a kereskedelmi és iparkamara titkárát választotta meg elnökéül.

* **Az Egyetértés műkedvelő előadása.** A máv. debreceni műhelyében fennálló Egyetértés dal- és zeneegylet május 30-án táncal egybekötött műkedvelő előadást rendez a Margit-fürdő disztermében. — Szinre kerül Molnár Ferenc kitűnő vígjátéka: A doktor ur. A szindarab szereplői a következők: Dr. Sárkány Kovácsovits Béla, Puzsér Horváth Ferencz. Csató Bartha Miklós. Cseresnyés Albrecht Béla. Bertalan Zöld János. Földrajztanár Csurgó János. Igazgató Horváth Antal. Első rendőr Szacsavay János. Második rendőr Dávid István. Sárkányné Kaliczky Emma. Lenke Csehi Eszti. Marosiné Nagy Etel. Szobalány Zöld Jolánka. — Tekintettel arra, hogy ez a fiatal egyesület már a múlt évben előadott darabbal is igen fényes sikert ért el, bizton remélhetjük, hogy a Doktor ur előadása is teljes mértékben kifogja elégíteni a közönséget. Helyárak: I. hely 2 K, II. hely 1 K. 60 f., állóhely 80 fillér. Jótékonycélú lévén az előadás, felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtázza a rendezőség. Jegyek előre válthatók a szereplő hölgyeknél, továbbá Langer Ferenc, Palaics Gyula, Szende József, és Knöpfler Miksa uraknál. A sikerültnek ígérkező estére előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Baróky Margit ev. ref. 3 napos, Szilágyi Mária ev. ref. 7 éves, Grünberger Eszter izr. 25 éves, Juszka János gör. kath. 53 éves, Szallay Mihály ev. ref. 74 éves, és Szabó Julianna ev. ref. 52 éves.

* **A csizmadia hitelszövetkezet alakulása.** A debreceni csizmadia raktár- és hitelszövetkezetének végleges megalakítása a május 24-én vasárnap délután 3 órakor tartandó gyűlésen lesz, ugyanakkor választják meg a szövetkezet titkárát. A csizmadia iparosokat rendkívül érdeklő gyűlésre ezuttal is felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

* **Négy kocsi cigány.** A berettyó-ujfalui csendőrök négy kocsi cigányt kísérték be tegnap a rendőrség bünygyi osztályához. Harminchat kisebb nagyobb Fáraó-ivadék bujt elő a piszkos szekekből, s félő kíváncsisággal sorakoztak a rendőrség udvarán. Itt azután szétosztották őket. Egyik részük Debrecenre fogja boldogítani, a többi pedig szétszállítják illetékesi helyükre Téglásra, Sárospatakra, abban a biztos tudatban, hogy pár hó múlva ismét együtt találják va ahol az egész karavánt.

* **Szerelme és ostornyel.** Szörnyű szerelmes volt Gál Mária h. dorogi leányzó a falu egyik legényébe, s szülei tudta nélkül számos pásztorórakon szedegették kettesben a tiltott szerelme édes gyümölcseit. Egy darabig csak ment a dolog, egyszer azonban a leány nevelőapja, Szojka Miklós uram észrevette a nagy szerelmet s keményen reátámadt Máriára, szigorúan eltiltva a további találkat. Falra borsó — a leány rá se hederített a tilalomra. Szojka Miklós végre is kifogyott a türelemből s a minap egy ostornyel segítségével oly alaposan eltárgálta nevelt leányát, hogy rajta az or-

vosi látélet szerint súlyos testi sértést okozott. Az erős kezű nevelőapát feljelentették a bíróságnak.

* **Elveszett gyűrű.** A Muraközy gyógyszerár előtt egy uriember elvesztette aragy karikagyűrűjét. Ezuton is kéri a becsületes megtalálót, hogy a gyűrűt jutalom ellenében a rendőrség büntügyi osztályához sziveskedjék beszolgáltatni.

x **Cseresznye** ugyszinte czukorborsó és más féle zöldség nemüt legolesőbban szállit utánvétel mellett 5 kilótól felfelé a Culot M. féle gazdálkodás Gőrz-ben.

x **A hidegvizgyógyintézet** a nagyerdői fürdőben már megnyitott ugyanott mindenféle gyógyfürdők előállítatnak.

x **A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezetnél** 1903 ik évben az eddigi évtársulatok eredményeit mindenben felülmuló sikerrel kezdette meg a VII. évtársulat működését. Az eddigi 1890 taghoz 850 új tag iratkozott be és az előző évtársulatok 53100 törzsbetéte eddig 13000 törzsbetéttel szaporodott. A közönségre feltűnő jó hatással volt az 1902-ik év mérlege mely 40740 korona tisztajövedelmet tüntet fel. A szövetkezet fenntartása óta kiadott kölcsönök az elmúlt április hóban túlhaladták az egymillió koronát (1,000,000). A tagok igényeinek könnyebb kielégítése céljából a szövetkezet 8 éves törlesztéses jelzálog kölcsönöket is engedélyez.

TÁVIRATOK.

Kihallgatás a kitálynál.

Budapest, május 18. A király ma délelőtt általános kihallgatást adott, melyen Császka érseken, Hornig püspökön kívül számos gróf, kamarás, képviselő, katonai és polgári méltóság jelent meg.

Ehunyit képviselő.

Déva, május 18. Lázár Árpád országgyűlési képviselő hunyadmegyei birtokán meghalt, A dobrai kerületet képviselte.

A horvát lázongások.

Fiume, május 18. A főispán feloszlatta Buccari község tanácsát, a polgármestert, járásbíró állásától felfüggesztette.

Fiume, május 18. Dragoban, Porto rében a magyar cimerek ellen tüntettek, elvágták a táviró huzalékot, feltartóztattak egy vonatot, melyet kövekkel dobáltak. A vonat kénytelen volt visszamenni. A katonaság és rendőrség a rendet helyreállította.

Visszaélés a tejsarnoknál.

Budapest, május 18. A központi tejsarnoknál nagy visszaéléseket fedeztek föl. Az üvegek a mértéknél sokkal kisebbek. A rendőrség a tejes üvegeket elkobozta.

Kömvészek bérharca.

Budapest, május 18. Az új tőzsdepalota építkezésénél a kömvészek becsüztették a munkát. A dolgozókat a munkában meggátolták, a rendőrség közbelépett, 20 kömvést elfogták.

Zavargó cselédség.

Igló, május 18. Okolicsányi Ede szepes-daróci birtokán a cselédség az intéző gazdatiszt brutálításáért megtagadta a szolgálatot. A hatóság közbelépett s kényszerítette a gazdasági cselédeket a munkára.

Gabona tőzsde.

Budapest, máj. 18. Buzakinál mérsékelt vételkérő korlátolt, Bányai irányzat mellett 23,000 hmétermázsa került forgalomba 2 és fél fillérre olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek bányadtak. Idő: esős.

Buza áprilisra	7.67—68.
„ májusra	7.44—45.
„ októberre	6.52—53.
Rozs áprilisra	5.97—98.
„ októberre	5.50—51.
Zab áprilisra	6.42—43.
„ októberre	5.44—45.
Tengeri májusra	6.47—48.
„ júliusra	6.33—40.
Repce augusztusra	12.40—5.

Regénycsarnok.

ABOLOND.

Irtá: Bársony István.

(Folytatás.) 6.

Minél gyakoribbak ezek a józan pillanatok, annál közelebb a teljes gyógyulás.

Egyelőre nem volt más mit tenni teljes erejével szaporítani ezeknek a világos perceknek a számát.

Mindennap ebéd után behívta Viktort a szobájába, megsimogatta a fejét, odaadta neki a kezét s mikor a bolond már pirosra szorongatta, esókolgatta az apró fehér kacsókat. akkor a szép szőke asszony dobogó szívvel odahajolt hozzá és azt mondta:

— Csókolj meg.

Mindennap kitört rajta a láz a csók után.

De nem bánta, mert esodálatos jeleit látta a sikernek.

Tegnap már az történt, hogy a gróf nem várta be, míg azt mondta neki, hogy csókolj meg.

Magától tette.

És ma? Oh istenem! a mai nap borzasztón kezdődött. A bolond minden utasítás nélkül megcsókolta reggel is, délben is.

A szegény kis grófné egészen beteg volt annak a két csóknak; kétségbe volt esve, de azért kitartásra buzdította

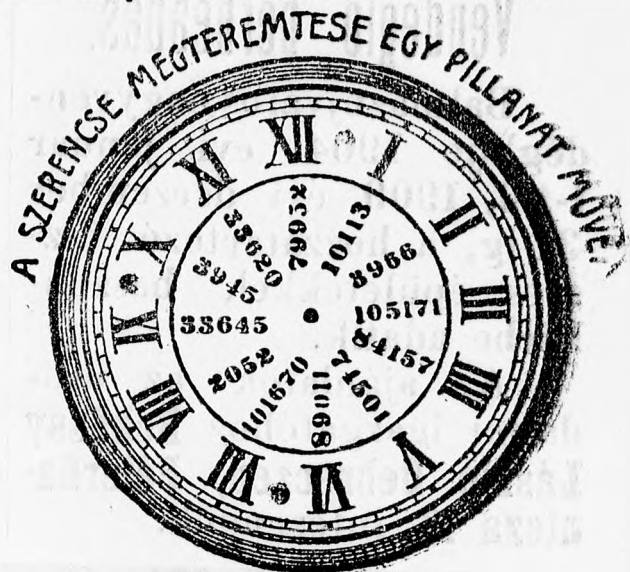
magát s hogy megerősödjék feltevésében megesküdött, hogy végig játssza ne hész szerepét...

Odakint iszonyu hőség volt; egy pillangó se libegett a lepörkölt gyep fölött. A fehér csipkefüggönyt egyszellőske sem libentette meg.

(Folyt. köv.)

Szerencse-óra.

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levelezőlap által, mely ama óra mellett van föl tüntetve, a mely időben ezen hirdetést olvassa.

Az óra belsejében föltüntetett szerencseszámok kizárólag.

BENKŐ bankháznál

— kaphatók —

Budapest, Andrassy-ut 79.

Huzas május 22. és 23-án.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai:

1. 50 K.	1. 3. — K.	1. 6. — K.	1. 12 — K.
----------	------------	------------	------------

A mi vevőink azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket postatakarékpénztári cheque útján tehát **költségmentesen** teljesíthetik.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-lakk puha padló számára.

1 nagy üveg palack ára frt. 1'35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany fénymáz.

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz.

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr. — Mindenkor kaphatók:

Szent-Királyi Tivadar cégénél Debreczenben.

||| Kiadó üzlethelyiség. |||

Piacz-utca 65. sz.
alatt egy üzlethe-
lyiség berendezés-
sel együtt azonnal
kiadó.

Ertekezhetni lehet

Dospoly János utóda cégnél.

Vendéglő bérbeadás.

Balmazújváros nagyven-
dégloje 1904. évi január
1-től, 1909. évi december
31-ig, a hozzátartozó ösz-
szes épületekkel, haszon-
bérbe adatik.

Az ajánlatok az ura-
dalmi igazgatóhoz **Békéssy**
László Debreczen, Péterfia-
ncza 13. intézendők.

VIGYÁZZUNK

a saját és gyermekeink egészségére

Minden embernek legnagyobb vagyona az **egészsége** és leg-
hőbb vágya hogy családja és gyermekei is egészségesek legyenek.

Altalánosán el van ismerve és a legnagyobb orvos szaktekintélyek
által constatálva lett már, hogy a mindenféle **egészségtelen és tuberkuló-**
zus tehenektől származó rossz tej élvezése okozza a legtöbb fertőző beteg-
séget, pláne kis gyermekeink között.

A **Macsi Uradalom** ezt szem előtt tartva, több ezreket
áldozott, hogy tehen állományuk **tiszta, tuberkulóz mentes és egészségesek**
legyenek. mertmind orosz teheneket, melyek a tuberkulózus ellen való
beoltás után redgáltak, kimustráltatta.

Ezek után **csakis egyedül a Macsi Uradalom** van abban
a kellemes helyzetben, hogy Debreczen város t. közönsége részére tisztán
kezelt tuberkulóz mentes **elsőrendű** tejet szállíthasson, ez
pedig naponta kétszer történik.

Szives meg- **Debreczeni Tejcsarnokhoz** Hatvan-u.
rendelések a **53. sz.**
intézendők, honnan a kivánt mennyiség, eredeti blombázott bádógokban
ugy üzletekbe, mint privát házakhoz a legpontosabban haza szállíttatik
A legjobb aludttej és mindenféle tejtermékek csakis a Debreczeni Tejcsar-
nokban Hatvan-u. 53. sz. kaphatók.

A
XII-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték
nyereményeinek sorozata.

110,000 sors **55,000** nyerem.

Minden másodiksorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió korona.

A nyeremények készpénzben fizetettek ki.

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 "	200000
2 "	100000
1 "	90000
2 "	80000
1 "	70000
2 "	60000
1 "	50000
1 "	40000
5 "	0000
3 "	5000
8 "	10000
8 "	15000
36 "	1000
67 "	5000
3 "	3000
437 "	2000
803 "	1000
1528 "	500
140 "	300
34450 "	200
4850 "	170
4850 "	130
100 "	100
4350 "	80
3350 "	40
55000 nyer. és jut. összegeben,	14,459.000

FELHÍVÁS

a XII-ik

magy. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

Az I. osztály huzása már

1903. évi május hó **22.** és **23-**án lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolczad
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az ösz-
szeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legké-
nyelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való ren-
delés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos já-
téktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a
huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzüsz-
szegek díjmentes átutalhatása céljából ingyen bocsátok
ügyfeleimnek rendelkezésére.

B. megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.

G A E D I C K E A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődjéje.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Gaedicke szerencséje

Óriási:

A következő főnyereményeket fizet
tem ki eddigelő b. ügyfeleimnek;

600000	korona	62551. sz.
400000	"	33464. sz.
400000	"	11119. sz.
400000	"	28916. sz.
100000	"	42758. sz.
100000	"	49878. sz.
100000	"	87991. sz.
70000	"	60912. sz.
60000	"	17357. sz.
60000	"	78863. sz.
60000	"	82528. sz.
60000	"	97263. sz.
30000	"	6920. sz.
30600	"	38691. sz.
30000	"	90664. sz.
25000	"	23481. sz.
25000	"	30049. sz.
20000	"	28950. sz.
20000	"	33402. sz.
20000	"	35862. sz.
20000	"	44410. sz.
20000	"	60781. sz.
20000	"	78848. sz.
20000	"	88974. sz.
15000	"	57734. sz.
15000	"	77950. sz.
15000	"	82506. sz.

24 á	10000	K. = 240000
46 á	5000	" = 230000
292 á	2000	" = 584000
599 á	1000	" = 599000
883 á	500	" = 441500